

Ο ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΑΙ Η ΘΕΟΔΩΡΑ ΑΛΙΦΕΡΗ

Όταν ξεκίνησε εκείνη τη Δευτέρα το πρωί να πάει στη δουλειά του, ο Σωτήρης δεν ήξερε ούτε φανταζόταν ότι μέχρι το βράδυ θα άλλαζε η ζωή του ολόκληρη. Η βδομάδα προμηνυόταν δύσκολη, έκανε φοβερή ζέστη, άχνιζε η ασφαλτος, και ακόμα ήταν Ιούνιος. Στην τράπεζα θα είχαν επισκέψεις από τα κεντρικά, είχε να ελέγξει τα λάστιχά του που θέλαν αλλαγμα αλλά οικονομικά δεν τον έπαιρνε αυτόν τον μήνα, και έπρεπε να πάει να πάρει και της πεθεράς του τις εξετάσεις από τον μικροβιολόγο.

Ήταν κάποιες φορές που δεν αντεχόταν η μέρα. Στη δουλειά όλα κινούνταν με τον ίδιο αργό, ράθυμο ρυθμό, το χθες ίδιο με το αύριο, χωρίς παραλλαγές, άντε να 'μπαινε καμιά κουνιστή να πουν κανένα πρόστυχο να ξεχαστούν και να νιώσουν ζωντανοί.

Έφαχνε κάθε φορά τρόπους να ξεφύγει. Ευτυχώς που υπήρχε και το αμάξι που είχε κληρονομήσει απ' τον πεθερό του και μπορούσε να πηγαίνει εκδρομή με την οικογένεια, τη Θεοδώρα και τη μικρή. Φεύγανε τις

Κυριακές και γυρνούσαν τα βουνά και τα λαγκάδια και ανέπνεαν καθαρό αέρα και ξελασκάριζε η ψυχή του.

«Δεν σε καταλαβαίνω», του 'λεγε η γυναίκα του, «όλα τα 'χουμε, την υγείά μας, τις δουλειές μας, το παιδί μας, μην παραπονιέσαι, θα σε συνενίσει ο Θεός».

Θεούσα η Θεοδώρα, και στο φρόνημα και στο επάγγελμα, καθηγήτρια θρησκευτικών στο 3ο Γυμνάσιο Τούμπας. Απόλυτα συνεπής στις ιδέες της, στη νηστεία, στα θρησκευτικά αλλά και στα συζυγικά της καθήκοντα. Ποτέ τις Παρασκευές, ποτέ τη Μεγάλη Εβδομάδα, ποτέ στις μεγάλες γιορτές της χριστιανοσύνης. Και πάντοτε με τον κλασικό τρόπο. Με φανελένια νυχτικιά, αγορασμένη δυο νούμερα μεγαλύτερη, μήπως και μαζέψει στο πλύσιμο.

Επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσης ο μπαμπάς της, και αυτός ήταν που μεσολάβησε και μπήκε στην τράπεζα ο Σωτήρης. Είχε κάποιες γνωριμίες, το έσπρωξε το πράγμα, και δεν παρέλειπε να του το χτυπάει αδιαλείπτως. Θεούσος και αυτός, δεξιός ψάλτης, με ενεργή δράση στους κύκλους των κατηχητικών, σχολαστικός μέχρι εμμονής και τύραννος για την οικογένειά του. Η πεθερά του είχε βρει τον τρόπο να αντεπεξέρχεται στα χούγια του προβάλλοντας την αρρωστοφοβία της. Τριγύριζε σε όλους τους γιατρούς, πίστευε ότι έχει καρκίνο, και έβαζε ανελλιπώς να της ψηλαφίζουν το στήθος, γιατί συνήθως εκεί εντόπιζε τα γρομπαλάκια. Έτσι τουλάχιστον νόμιζε. Απογοητευμένη έφευγε κάθε φορά συνοδεία του συζύγου της από τα διάφορα

ιατρεία, στεναχωρημένη που πάλι δεν βγήκαν αληθινές οι δυσοίωνες προβλέψεις της.

Τη Θεοδώρα την απέκτησαν σε μεγάλη ηλικία, εξού και το όνομα, το δώρο του Θεού γι' αυτούς, μόνο που όταν πέρασε το δέος για το θαύμα της γέννησής της και η καθημερινότητα τους έπνιξε, κάναν την έρμη τη Θεοδώρα αρένα για τις καθημερινές υποχθόνιες προστριβές τους.

Ο έρωτας του Σωτήρη και της Θεοδώρας τους έκανε να χάσουν το έδαφος κάτω από τα πόδια τους. Από πολλές απόψεις. Το βασικό ήταν ότι ο μελλοντικός γαμπρός τους ήταν από χωριό, από τη Νιγρίτα Σερρών, και αυτό δεν συγχωρούνταν με τίποτε. Και έκανε και μπαμ η καταγωγή του από τον τρόπο που μιλούσε. Έπειτα, μπορεί να είχε τελειώσει το εξατάξιο γυμνάσιο στο χωριό –κωμόπολη είναι, για να λέμε του στραβού το δίκιο– αλλά δούλευε σε συνεργείο αυτοκινητών στην Πολίχνη, στη δυτική πλευρά της Θεσσαλονίκης, ήταν δηλαδή μουντζούρης. Και τη μάνα του τη λέγανε Μπλούδα. Άκου, Μπλούδα! Ανατρίχιαζαν που το άκουγαν. Απ' το Μηλούδα, δηλαδή Μηλιά, συνηθισμένο όνομα στα μέρη αυτά. Όμως εκείνους τι τους ένοιαζε; Αταίριαστος ο γάμος όπως και να τον δεις. Και το κυριότερο και χειρότερο, η Θεοδώρα είχε χάσει τα αυγά και τα πασχάλια από έρωτα, και φυσικά και ό,τι πολυτιμότερο διέθετε, και πηδούσε τον φράχτη από τη μονοκατοικία στην οδό Πέτρου Συνδίκια για να πάει να τον βρει.

Συνέβη λοιπόν το ανεπανόρθωτο, ντροπής πράγμα

και όνειδος για την οικογένεια. Όταν το αντιλήφθηκαν οι γονείς της, φως φανάρι, πού τριγύριζε τα βράδια και γυρνούσε στις δέκα και στις έντεκα, μαύρα μεσάνυχτα την εποχή εκείνη, ο Επιθεωρητής συντετριμμένος πρότεινε την παρθενορραφή, ήξερε αυτός τον κατάλληλο γιατρό, στην Αγίας Σοφίας, και «μετά ούτε γάτα ούτε ζημιά, κάποιον θα βρούμε να την κουκουλώσουμε, Ευλαλία», καθησύχαζε την αρρωστόφοβη που από το άγχος της είχε πυκνώσει τις επισκέψεις της στους γιατρούς. Όμως δεν ήταν μόνο ότι η θυγατέρα τους είχε χάσει την παρθενιά της, αλλά και ότι ο Σωτήρης, ο επαίσχυντος, είχε αποδειχθεί και καρπερός, η κοιλιά της Θεοδώρας φούσκωνε μέρα με τη μέρα, η αδιάντροπη όμως δεν άκουγε να το ρίξει το μωρό, όπως προσπαθούσε να την πείσει ο καθόλα θεοσεβής πατέρας της, που κατάντησε να μη βγαίνει από την πόρτα του απ' το ρεζιλίκι... Κάναν λοιπόν τα πικρά γλυκά, και ο Σωτήρης πέρασε σαν σάγαμπρος το κατώφλι του σπιτιού τους. Μόνο ο Σωτήρης όμως. Για τη χήρα μάνα του, την Μπλούδα, δεν είχε θέση στους συμπέθερους, «τη γριά με τη φουστάνα και το φακιόλι δεν τη θέλω στα πόδια μου. Άκου, Μπλούδα!!! Όνομα βρήκαν και της δώσανε! Και έτυχε σε μας το κελεπούρι!»

Έτσι ξεκίνησε η έγγαμη ζωή του ζεύγους, με αποκορύφωμα την πρόωρη υποτίθεται γέννηση της εγγονής Ευλαλίας –το όνομα της γιαγιάς, όπως είπαμε, από τη μεριά της Θεοδώρας–, που για τον κόσμο βγήκε εφταμηνίτικη, για να μη χαλάσει και η καλή φήμη της Αγίας Οικογένειας.

Η Ευλαλία έγινε η χαρά και η έγνοια των παππούδων της, των εν Θεσσαλονίκη ευρισκομένων, μιας και την άλλη γιαγιά, της Νιγρίτας, την είχαν χεσμένη και δεν διανοούνταν να της αφήσουν κανένα Σαββατοκύριακο το παιδί. «Μη μάθει να μιλάει σαν τη γιαγιά της, αυτό μας έλειπε!» Γιατί δυστυχώς εκείνοι κρατούσαν το μωρό όταν δούλευε η κόρη τους. Και έτσι ήταν και αυτοί που βάλαν και τα θεμέλια στην ανατροφή της Ευλαλίας, ό,τι κι αν σήμαινε αυτό.

Αυτούς και δεμένους κινητοποιεί ο πεθερός και καταφέρνει να βρει θέση του γαμπρού τους στην τράπεζα. «Τραπεζικός», καλό ακούγεται, καλύτερο από το «μηχανικός αυτοκινήτων», μια γενική έννοια που σημαίνει μουντζούρα, βρόμα και μαυρισμένα νύχια. Βέβαια γιατρός και δικηγόρος θα είχε άλλο σαλτανάτι, «αλλά τι να κάνουμε, το μυαλό της κόρης μας και μια λίρα!»

Το χοριτσάκι, η Λίλα –πού να προφέρει το νήπιο το «Ευλαλία»–, μεγαλώνει με πολλή αγάπη και περισσότερους κανόνες, και όταν αρχίζει να καταλαβαίνει, αποζητάει τη γιαγιά της Νιγρίτας με τα κοτοπουλάκια, το κατσικάκι, τις αλλαγές της φύσης και τα χωριατοπαιδάκια που την παίζουν με κάποια αλλιώτικα παιχνίδια απ' αυτά που παίζουν τα παιδιά της αλάνας στις αρχές της Πέτρου Συνδίκια.

Πυρ και μανία ο κύριος Επιθεωρητής και η συμβία του που, «ό,τι καταφέρνουμε εμείς με το παιδί, πάει στράφι, να το ξέρεις», πιπιλίζουν το μυαλό της θυγατέρας τους.

Από την καταφρονημένη γιαγιά Μηλιά στην ταυτότητα, Μπλούδα για τους συγχωριανούς της, έρχεται όμως η σωτηρία και για τον Σωτήρη αλλά και για ολόκληρη την οικογένεια.

Το περιβόητο απομεσήμερο εκείνης της Δευτέρας ένας συμβολαιογράφος έρχεται σε επαφή με τη γιαγιά στο χωριό και της ανακοινώνει ότι απεβίωσε η αδελφή της στην Αμερική και την καθιστά γενική της κληρονόμο. Η θεία αυτή είχε μεταναστεύσει κοπελούδα στις Ηνωμένες Πολιτείες, είχε παντρευτεί έναν λαντζέρη που ξεκίνησε κάποια στιγμή να πουλάει πίτες σε ένα μικρό μαγαζάκι. Πίτες φτιαγμένες με τη δοκιμασμένη και γνωστή σε ολόκληρη τη Βόρεια Ελλάδα νιγριτιανή συνταγή. Το ένα μαγαζάκι έγινε δυο και σε λίγα χρόνια ο λαντζέρης με το σπάνιο όνομα Κώστας Παπαδόπουλος διοικούσε μια αυτοκρατορία με πιτάδικα υπό την εμπορική επωνυμία Πίτα Παπ.

Οι σχέσεις ανάμεσα στις δυο αδελφές ήταν ελαφρώς ψυχραμένες, γιατί ο πατέρας τους, αντί να στείλει στην Αμερική την πρωτότοκή του, που θα έπρεπε να έχει δικαιωματικά το προνόμιο, έστειλε τη δεύτερη, που είδε Θεού πρόσωπο κι έγινε μεγάλη και τρανή, ενώ η κατοπινή μάνα του Σωτήρη παντρεύτηκε έναν μικροκαλλιεργητή κι έμεινε να σβαρνίζει το χώμα και να σπέρνει τα καπνοχώραφα των άλλων. Βέβαια και η Αμερικάννα χάρη δεν είχε, πέρασε τα χρόνια της ζωής προσπαθώντας να κάνει παιδί, μόνο που δεν ευοδώθηκαν οι προσπάθειές της και το ζευγάρι έμεινε άκληρο και πικραμένο.

Η θεία λοιπόν από την Αμερική κληροδότησε στην αδελφή της ένα σπίτι στην Επανομή, μεγάλο, πάνω στη θάλασσα, που της το είχανε χτίσει για να ῥχεται διακοπές στην Ελλάδα. Της μεταβίβασε στο όνομά της και μπόλικο μετρητό από την προσωπική της περιουσία, που είχε αποκτήσει δικαιωματικά, αφού και εκείνη είχε συνεισφέρει τα μάλα και με τις συνταγές για τις πίτες αλλά και με προσωπική δουλειά στην επιχείρησή τους όλα αυτά τα χρόνια. Όμως το σπίτι η Ελληνοαμερικάννα δεν πρόλαβε να το χαρεί, ούτε το είδε καν, αρρώστησε και δεν μπόρεσε να ταξιδέψει.

Η γιαγιά Μπλούδα δεν συγκινήθηκε πολύ. «Μου τα χρώσταγε», είπε αδάκρυτη. «αυτή έζησε στα μετάξια κι εγώ στις κοπριές».

Ούτε άλλαξε σε κάτι η ζωή της. Μετέγραψε το ακίνητο στον μοναχογιό της τον Σωτήρη και του έδωσε τα χρήματα. «Τουλάχιστον να δείξεις πρόσωπο στον αφορισμένο τον πεθερό σου, άνθρωπος της εκκλησίας να σου πετύχει!» είπε λακωνικά και έκλεισε το θέμα.